

Veresiye Defteri

Ümit yorgunu okuyucuya sunulabilecek iki seçenek var. Birincisi, bekledikleri olmamışsa "önemli olan..." diye, ikincisi, sonuç beklene ne uygunsa "hep demiştim..." diye başlar. Ben, imanın ümidi doğurduğunu düşünüyorum. Bu, aldatması, aldatılması en zor alandır.

HAKAN ZAFER'İN YAZISI 10'DA

OHAL'in kalkması neler getirecek?

Seçimler nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, hem iktidar hem de muhalefet partileri seçimi kazanıp hükümeti kurduklarında OHAL'i sonlandırma vaadinde bulundu. OHAL kaldırıldığında özellikle KHK ile ihraç edilenler için yeni bir dönem başlayacaktır.

NURULLAH ALBAYRAK'IN YORUMU 8'DE

İslam'da barış mı esastır?

Geçen haftaki yazımızda "İslam'da uluslararası ilişkide savaş esastır" görüşünü savunanların söz konusu ayetleri nasıl tasnif ettiğini ve nasıl yorumladığını yazmıştık. Şimdi sıra 'İslam'da uluslararası ilişkilerde esas olan barıştır' diyenlerin bu ayetlere nasıl baktığını görelim.

AHMET KURUCAN'IN YORUMU 11'DE

Çocuğunuzdaki işitme kaybını önemseyin!

ARKA SAYFA'DA

GÜNLÜK E-GAZETE — SAYI: 521 — 25 HAZİRAN 2018 PAZARTESİ — WWW.TR724.COM — @TR724COM

Hırvatların tesadüfi olmayan başarısının sırrı

HASAN CÜCÜK'ÜN DOSYASI 15'TE

'Cumhur' seçildi, 'Millet' şaşkın

Türkiye dün sandığa gitti. 24 Haziran Cumhurbaşkanı ve Milletvekili Genel Seçimi sonuçlandı. Yüzde 89 katılım ile gerçekleşen seçimde resmi olmayan verilere göre, Tayyip Erdoğan yüzde 52,5 oy alarak yeniden Cumhurbaşkanı seçildi. En güçlü rakibi Muharrem İnce, yüzde 31,4'de kaldı.

Cumhur İttifakı yüzde 52 oy oranı ile 600 sandalyeli yeni Meclis'te 346 sandalye kazandı. Millet İttifakı'nda ise şaşkınlık hakim. Daha fazla oy oranı bekleyen Millet İttifakı 191 sandalye ile yetindi. Barajı aşan HDP, Meclis'e 67 milletvekili soktu. Seçimin sürprizini yüzde 11,3 oy alan MHP gerçekleştirdi.

Liderler ne dedi?

ERDOĞAN:
Parlamentoda hedefimize ulaşamadık

İNCE:
Erdoğan'ın kazandığını kabul ediyorum

KARAMOLLAOĞLU:
Daha iyisini beklerdik

BAHÇELİ:
Tarihi başarıya imza attık

HABERİ 2'DE

Hangi Parti kaç vekil çıkardı?

AKP: 293 CHP: 146 MHP: 49 HDP: 67 İYİ PARTİ: 45

İttifaklara göre dağılım:

CUMHUR İTTİFAKI: 346 MİLLET İTTİFAKI: 191

Dolarda aşağı hareket

HABERİ 2'DE

Meclis'i Baykal açacak

HABERİ 2'DE

En yüksek oy yine Bayburt'tan

HABERİ 2'DE

Liderler ne dedi?

ERDOĞAN: PARLAMENTODA HEDEFİMİZE ULAŞAMADIK

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, seçim sonuçlarını ilk olarak Huber Köşkü'nde değerlendirdi. Erdoğan açıklamasında, "Seçimlerin gayri resmi sonuçlarına göre milletimiz şahsımıza cumhurbaşkanlığı vazifesini ve yürütme görevini tevdi etti." dedi. Erdoğan, balkon konuşması için Ankara'ya hareketinden önce yaptığı açıklamasında parlamento aritmetiği için ise şunları söyledi: 'Parlamentoda her ne kadar hedefe ulaşamamak da inşallah elimizden gelen tüm gayretlerimizle onu da Cumhur İttifakıyla çözenin gayreti içerisinde olacağız.'

BAHÇELİ: TARİHİ BAŞARIYA İMZA ATTIK

MHP lideri Devlet Bahçeli, seçim sonuçlarının ardından, "Kriz bekleyenler şaşkına dönmüşlerdir. Tarihi bir başarıya imza attık." yorumunda bulundu. Bahçeli, "Taraflarımız Türkiye'dir, safımız büyük Türk milletidir. Hedefimiz milli birlik ve dayanışmanın güçlenmesidir. Elimizi taşın altına koymaktan asla vazgeçmeyeceğiz." ifadelerini kullandı.

KARAMOLLAOĞLU: DAHA İYİSİNİ BEKLERDİK

Sonuçların açıklanmasının ardından parti genel merkezine gelişinde partililerce karşılanan Saadet Partisi Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı adayı Temel Karamollaoğlu, "Bugün gördüğümüz neticeden çok daha iyisini beklerdik. Ama demokrasilerde milletin tercihi neyse ona saygı duyulur." dedi.

İNCE: ERDOĞAN'IN KAZANDIĞINI KABUL EDİYORUM

CHP'nin adayı Muharrem İnce, Halk TV'ye yaptığı açıklamada yarışın adil olmadığını belirtti ve mağlubiyeti kabul etti. İnce, 'Erdoğan'ın kazandığını kabul ediyorum.' dedi.

Meclis'i Baykal açacak

CHP'nin Antalya milletvekili adayı Deniz Baykal resmi olmayan sonuçlara göre, Antalya'dan bir kez daha vekil olarak seçilmeye hak kazandı. Bu durumda TBMM'deki yeni dönemde ilk oturumu Meclis'teki en yaşlı üye sıfatıyla TBMM Başkanı olarak Deniz Baykal yönetecek.

Dolarda aşağı hareket

Seçim sonuçları gelmeye devam ederken, cuma gününü 4.67 TL'den tamamlayan dolar kuru, 4.63 TL'ye esnedi. Piyasa uzmanları, hafta açılışında pozitif bir seyir beklerken, ilerleyen günlerde de bu pozitif etkinin devam etmesini bekliyor.

AKP en yüksek oyu yine Bayburt'ta aldı

CUMHURBAŞKANLIĞI ve 27. Dönem Milletvekili seçimlerinde resmi olmayan sonuçlara göre, AKP en çok oyu yüzde 82 ile Bay-

burt'tan topladı. Bayburtluların coşkuyla kutladığı bu seçim sonucu Türkiye rekoru olarak da kayıtlara geçti.

SEFER CAN

SeferCan@Tr724.com

@can_sefercan

MHP üzerinden sandık mühendisliği

24 Haziran Seçimleri öncesi ve sonrasıyla yıllar boyunca tartışılacak. Adil ve eşit şartlarda propaganda dönemi yaşanmadığı gibi seçim günü kayıtlara geçen usulsüzlükler rekor kırdı. Cetvelle çizilmişçesine mühendislik kokan sonuçların siyaset bilimi ve diğer sosyal bilimlerle izahı mümkün değil. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın sandık mühendisliğinde ustalaştığını teslim etmemiz gerekiyor. Yüzde 90 kusurluk sonuçlarla galibiyetini ilan eden yakın coğrafya diktatörlerinin aksine o, demokrasi oyununun biraz daha sürmesini istiyor. Ekonomisi sallantıda bir ülkeyi yönetmek için bir müddet daha pilav üstü az demokrasiye tahammül etmek zorunda.

Erdoğan, 1 Kasım 2015 seçimlerinden sonra partinin genel başkanı Ahmet Davutoğlu'nu kovdu, Başbakan olarak Binali Yıldırım'ı atadı.

MHP'Yİ MERKEZE ALAN MÜHENDİSLİK KAĞIT ÜZERİNDE KURNAZCA DURUYOR AMA İZAHİ PEK KOLAY OLMAYACAK. MATEMATİK, SİYASET VE SOSYOLOJİ GİBİ BİLİMLERİN ÇARESİZ KALDIĞI NOKTADAYIZ.

İstanbul, Ankara ve Bursa gibi büyük şehirler başta olmak üzere birçok ilin seçilmiş belediye başkanını azletti. Neredeyse bütün il başkanlarını değiştirdi. Gerekçe partideki metal yorgunluğu ve yaklaşan seçimde başarısızlık ihtimaliydi. Buna rağmen AKP dünkü seçimlerde yaklaşık yüzde 5 oy kaybetti. Erdoğan, Melih Gökçek, Kadir Topbaş, Edip Uğur'dan özür dileyen mi dersiniz? Bütün manipülasyonlara

ve devlet desteğine rağmen alınan oyu hâlâ başarı olarak sunmaya çalışanlar matematik özürlü olmalı. Erdoğan kendi partisindeki nispi düşüşe razı oldu. Böylece sandık mühendisliği fazla sırtlamayacaktı. İhtiyaç duyduğu Meclis çoğunluğunu MHP eliyle sağlamak kabul edelim fena fikir değil. Demokrasiçilik oyununa uygun bir makyaj.

MHP'yi merkeze alan mühendislik kağıt üzerinde kurnazca duruyor ama izahı pek kolay olmayacak. Matematik, siyaset ve sosyoloji gibi bilimlerin çaresiz kaldığı noktadayız. 1 Kasım seçimlerinde yüzde 11 oy alan MHP'nin içinden İYİ Parti çıktı. O da yüzde 10 civarında oy almış görünüyor. Üstüne Devlet Bahçeli partide bir tasfiye yaptı; en güçlü genel başkan yardımcısı Şefkat Çetin ve Ülkü Ocakları eski Başkanı Atilla Kaya'nın içinde olduğu önemli isimleri minder dışına

attı. Neredeyse hiç miting yapmadı, çok az televizyon programında konuştu. Seçmenlere tek vadedi yoktu. Buna rağmen oy oranını koruduğu iddia ediliyor. MHP'nin şu ana kadar aldığı en yüksek oy 1999 seçimlerindeki patlamayla aldığı yüzde 17,9. Öcalan yakalandığı için milliyetçi oyların yükseldiği ve seçmenin 28 Şubat'tan dolayı hem merkez partileri hem de Erbakan'ı cezalandırdığı bir dönemdi. Denenmemiş Bahçeli iktidar ortağı haline geldi. Makul bir izahı vardı. AKP'nin arka bahçesine çadır kurmak dışında bir icraatı olmayan bir lider ve partisi oy oranını nasıl korur? Açıklayabilen çıkabilecek mi?

BAHÇELİ, ERDOĞAN'A DESTEĞİN ÖDÜLÜNÜ ALDI

MHP ile bağlantı biçimde izahı zor sonuçlardan biri de Meral Akşener'le partisi arasındaki oy farkı. İYİ Parti'ye oy verenlerin yüzde 30'u Akşener'i tercih etmemiş. İYİ Parti neredeyse Meral Akşener'i cumhurbaşkanı yapabilmek için kurulmuş bir parti. Vitrin yüzü ve genel başkan ama seçmenlerinden üçte

ERDOĞAN BİR KAÇ SEÇİMDİR, YÜZDE 52 CİVARINDA OYLA SEÇİMİ KAPATIYOR. ASTRONOMİK FARKLARI İZAH EDEMeyeCEĞİNİ BİLİYOR. MUHALEFETİ SON ANA KADAR UMUTLANDIRIP İYİCE YORDUKTAN SONRA KABUL EDİLEBİLİR BİR FARKLA EVE GÖNDERİYOR.

biri ona oy vermemiş. MHP'deki olağanüstü kongre sürecinden beri bir el Akşener'i yok etmeye çalışıyor. Bahçeli, Erdoğan'a verdiği sınırsız desteğin karşılığını önce kurultayı yaptırmayarak şimdi de böyle alıyor. Cetvelle seçim sonuçlarını çizen el Akşener'e ölümcül darbeyi indirmek istiyor galiba.

Benzer bir mühendislik harikası

CHP'de yaşanıyor. Muharrem İnce ile CHP arasında 8 puanlık fark var. Barajı aştırmak için HDP'ye gitti dersiniz ben de 1 Kasım'da da aynı gerekçeyle aynı oranda gidiş vardı derim. Bu izah farkı anlatmak için yeterli değil.

Erdoğan bir kaç seçimdir, yüzde 52 civarında oyla seçimi kapatıyor. Astronomik farkları izah edemeyeceğini biliyor. Muhalefeti son ana kadar umutlandırıp iyice yorduktan sonra kabul edilebilir bir farkla eve gönderiyor. 7 Haziran'dakine benzer sürprizlerle karşılaşmamak için bütün hünerlerini döktürüyor. İyi bir seçim dönemi geçirip toplumda heyecan uyaran muhalefeti 25 Haziran'da daha büyük bir sınav bekliyor. Seçimde hile varsa 16 Nisan'da olduğu gibi üzerine yatıp aylar sonra laf arasında söylenmek yerine vaktinde hesabını sormak gerekiyor. Bu yapılamazsa sonraki seçimde Erdoğan demokrasi oyunundan iyice sıkılmış vaziyette Ortadoğulu muadilleri gibi yüzde 90'lı sonuçlar için kolları sıvayacak.

Seçim bitti, kriz derinleşecek

TÜRKİYE 24 Haziran 2018 Pazar günü sandık başına gitti. 56,3 milyon seçmenin 50 milyonu (katılım oranı: yüzde 88) reyini verdi. Böylece 16 Nisan 2016'da halk oylaması ile kabul edilen anayasa değişikliği resmen yürürlüğe girmiş oldu.

Her ne kadar 13 aydır fiilen öyle hareket etse de Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) lideri Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin ilk partili cumhurbaşkanı olarak seçildi.

CİHAN HABER AJANSI KAPATILDI, AA TEK BAŞINA

"Erdoğan seçildi." derken ekranlara akseden ve hiç de hafife alınmayacak şaibe iddialarını tarihin hafızasına emanet ediyorum.

Makalenin kaleme alındığı saatlerde Yüksek Seçim Kurulu (YSK)

herhangi bir beyanda bulunmadı. Sadece devletin ajansı AA'nın açıkladığı oranlar üzerinden mütalaamı paylaşıyorum.

Herkesin seçimlerde teyit merci haline gelen Cihan Haber Ajansı (Cihan) bu seçimde yok. Nitekim 15 Temmuz 2016 darbe teşebbüsü bahanesi ile kapısına kilit vurulan 200'e yakın medya kuruluşundan biri de Cihan idi.

MHP İTTİFAKI ERDOĞAN'I KURTARDI

Erdoğan Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) ile kurduğu Cumhur İttifakı'nın semeresini sandıkta fazlasıyla aldı ve oyların yüzde 52'sini topladı. Seçim de ikinci tura kalmadı.

Muhalefet cenahında en iddialı ikinci aday olan Muharrem İnce

oylarını yüzde 31'e çıkararak Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) nihai hududu olarak kabul edilen yüzde 25'i çok rahat açtı.

Amma velakin İnce'nin aldığı oy diğer cumhurbaşkanı adayları İyi Parti lideri Meral Akşener, Selahattin Demirtaş ve Saadet Partisi lideri Temel Karamollaoğlu'nun oylarının anketlerde geçen oranların altında kalması sebebiyle Erdoğan'ı ilk turda yüzde 50'nin altına çekmeye kâfi gelmedi.

KİMSE İÇİN "ZAFER" DEĞİL

Siyaset tarihine en yüksek katılımı yapılan seçim olarak geçen Cumhurbaşkanlığı ve 27. Dönem Milletvekili Seçimi'nden çıkan netice hakiki mânâda kimse adına "zafer" sayılmaz.

Bu tespitim seçimi ilk turda kaza-

nan Erdoğan ve partisi için de geçerli. Zira Erdoğan, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) 291 sandalyeye sahip olacak. AKP 1 Kasım 2015'te aldığı yüzde 49,49'a kıyasla yüzde 7 puan oy kaybetti. 317 milletvekili vardı, bunların 25'ini 24 Haziran sandığıında bıraktı.

Yüzde 42,36 oy oranı yürütmeyi kendine bağlayan Erdoğan'ı yasma organında başkalarına muhtaç bıraktı.

SEÇİMİN TEK GALİBİ BAHÇELİ

Bu seçimde nispeten zafer ilan edebilecek bir isim varsa o da Erdoğan'ın gözünün içine bakacağı MHP lideri Devlet Bahçeli olabilir.

Bahçeli'nin partisi 49 sandalye ile TBMM'nin kilit partisi haline geldi. 1 Kasım 2015 ile hemen hemen aynı oranda oy aldı.

Gayri resmi neticelere göre Erdoğan namına MHP'nin desteğini almadan hareket edemeyeceği bir başkanlık dönemi olacak.

Erdoğan ayak bağı istemiyordu ki! Yargıyı bile ayak bağı olarak gören bir siyasetçi muvakkat seçim ittifakının vadesini uzatmayı hiç arzu etmez.

Bahçeli en küçük bir ihtilafta bile müttefik odasının kapısını Erdoğan'ın suratına çarpıp çıkabilir. Bu zaviyeden bakıldığında Başkan Erdoğan tek başına iktidarı kaybetmiştir.

TBMM'DE MHP'SİZ HAREKET EDEMEYECEK

Kanunlar için de MHP ile birlikte hareket edecek. Başka çaresi yok.

Seçmen hiç bir partiye tek başına TBMM'de çoğunluk mührünü vermedi. Yeni dönem "çok partili siyaset"e kapı araladı. Artık İyi Parti de Meclis'te olacak.

Tek adam ve çok partili bir TBMM.

Erdoğan'a kalsa en son arzu edeceği netice. Erdoğan her halükârda siyasî darbelere hedef olabileceği bir denklemlerle karşı karşıya. İçinin rahat etmesi mümkün değil mevcut sandalye dağılımında.

Bahçeli kemikleşmiş MHP tabanını İyi Parti'ye rağmen kendi etrafında tutmaya muvaffak oldu. Bunu biraz da Meral Akşener'e borçlu.

İyi Parti lideri ve cumhurbaşkanı adayı Meral Akşener MHP'den fazla oy devşiremedi, milliyetçi seçmenin beklentilerine cevap veremedi.

AKŞENER BAŞARAMADI, ÇÜNKÜ...

Sebepler muhtelif. En mühim iki sebep ise "isim tercihlerinde hata ve kullandığı siyaset dilinin Erdoğan ve Bahçeli'nin kopyası olması" şeklinde hülasa edilebilir. Değişim yerine milliyetçi statükoya vurgu yaparsanız aslı varken seçmen gölgesine niye itibar etsin ki!

Ulusalçı isimlerin partinin vitrinine

TÜRKİYE'DE KÜRT SİYASETİNİN YÜZDE 10 ÜLKE BARAJI İLE DURDURULAMAYACAĞINI ARTIK HERKES KABUL ETMELİ. SIFR KÜRTLERİ, TBMM'NİN HARİCİNDE TUTMAK İÇİN 1980 DARBESİNİ YAPAN ASKERLERİN ANAYASAYA KOYDUĞU BU ANTİDEMOKRATİK "ŞART" ŞU ANA KADAR İPTAL EDİLMELİYDİ.

geçmesi kurucu teşkilatları küstürdü. Ham verilere bakılırsa Akşener'e MHP'den ziyade AKP'den kopanlarla birlikte kararsız sağ seçmenin destek verdiği anlaşılıyor.

Seçimde gözler Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) üzerindeydi. İki eski eş genel başkanı Selahattin Demirtaş ve Pervin Buldan mahpus. Belediye başkanları da öyle. Yine de HDP yüzde 10 bara-

jını aştı. Erdoğan'ın korktuğu başına geldi.

KÜRT SİYASETİ İÇİN "BARAJ" YIKILMIŞTIR

Bilvesile ifade edeyim... Türkiye'de Kürt siyasetinin yüzde 10 ülke barajı ile durdurulamayacağını artık herkes kabul etmeli. Sırf Kürtleri, TBMM'nin haricinde tutmak için 1980 darbesini yapan askerlerin anayasaya koyduğu bu antidemokratik "şart" şu ana kadar iptal edilmeliydi.

AKP'nin kendi ikbali uğruna bel bağladığı yüzde 10 barajını halk kendisi yıktı.

Bu seçim göstermiştir ki Türkiye'de milliyetçi seçmen tabanı genişliyor. MHP ve İyi Parti'nin toplamı yüzde 22'ye yaklaştı. HDP ve CHP'deki sol milliyetçi seçmenler de dikkate alındığında oran yüzde 30-35'leri buluyor.

AKP'yi destekleyenler içindeki milliyetçiler de ilave edildiğinde belki de iki seçmenden biri milli-

yetçi kabul edilebilir. Dünyada da böyle bir temayül olduğuna göre demek ki insanlar 50-60 sene de bir aynı hataları tekrar ediyor. Milliyetçilik, faşizm ve otoriterlik... Birbirini besleyen kanserli hücreler...

ERDOĞAN'IN HEVESİ KURSAĞINDA KALDI

Oyların çalınması ve hile iddialarının gölgesinde 1. Erdoğan devri ni İstanbul'da Boğaz'ın kenarında

Huber Köşkü'nün salonunda dünyaya ilan eden AKP liderinin hevesinin kursağında kaldığı yüzünden okunuyordu. Balkon konuşmasını da iptal etti.

Bu saatten sonra muhalefetin itirazlarının ilan edilen gayr-i resmi oranları değiştirmesi mümkün görünmüyor. Yine de Erdoğan'da zafer sevincinden eser yok.

Erdoğan da biliyor ki artık tehir ettirdiği iflasla yüzleşecek. Halının altını süpürdüklerini temizlemek için sandıktan birinci çıkmak kâfi değil.

Sandıktan çıkan netice seçimden evvel kaleme aldığım "Türkiye iki ihtimalden birini seçecek" başlıklı makalede (<http://www.tr724.com/turkiye-2-ihtimalden-biri->

kalarına kadar eskiden kalma ne varsa hepsini kendisine bağlayacak.

Seçimden evvel Adana'da, "24 Haziran'da bana yeter ki vekâlet verin, görün bakın faiz nasıl düşürülüyormuş göstereceğim hepsine!" diyordu.

İlk rövanş maçının ismi dünden belli. Kendi tabiri ile ilk hesaplaşmayı doları ve faizi yükselten lobilerle yapacak.

Böyle bir iklimde Türkiye'nin bizzat Erdoğan'dan mütevellit riskleri daha da artacak. TL ve Borsa İstanbul cenahında hafif bir toparlanma olsa bile dövizde keskin düşüş beklemek hayal olur.

Yatırımcılar Erdoğan'ın nasıl bir

payı olacak.

SÖZ VERDİĞİ GİBİ OHAL'İ KALDIRACAK MI?

Kamu maliyesini çökerten 'balı ihaleler'den geri adım atılırsa, İhale Kanunu aslına rücu ettirilirse ve ekonominin beklediği hakiki islahata (restorasyona) 'evet' denilirse piyasa Erdoğan'a bir miktar destek de verebilir.

Seçimden evvel taahhüt ettiği gibi 15 gün içinde Olağanüstü Hal'i (OHAL) kaldırıp kaldırmayacağı da takip edilecek.

"Ekonomiyi bildiğim gibi idare edeceğim." diye ısrar ederse dolar yeniden fırlayacak, faizler yüzde 25'i geçecek. Piyasalardan hesap soracağını söylemişti, nasıl bir tavır sergileyeceğini mührü alınca anlayacağız.

Faiz artışının doğru olmadığını belirtmişti. Faize, TCMB'ye müdahale ettiğinde Londra ziyaretinin akabinde yaşananlar daha sert haliyle tekrar edecek maalesef.

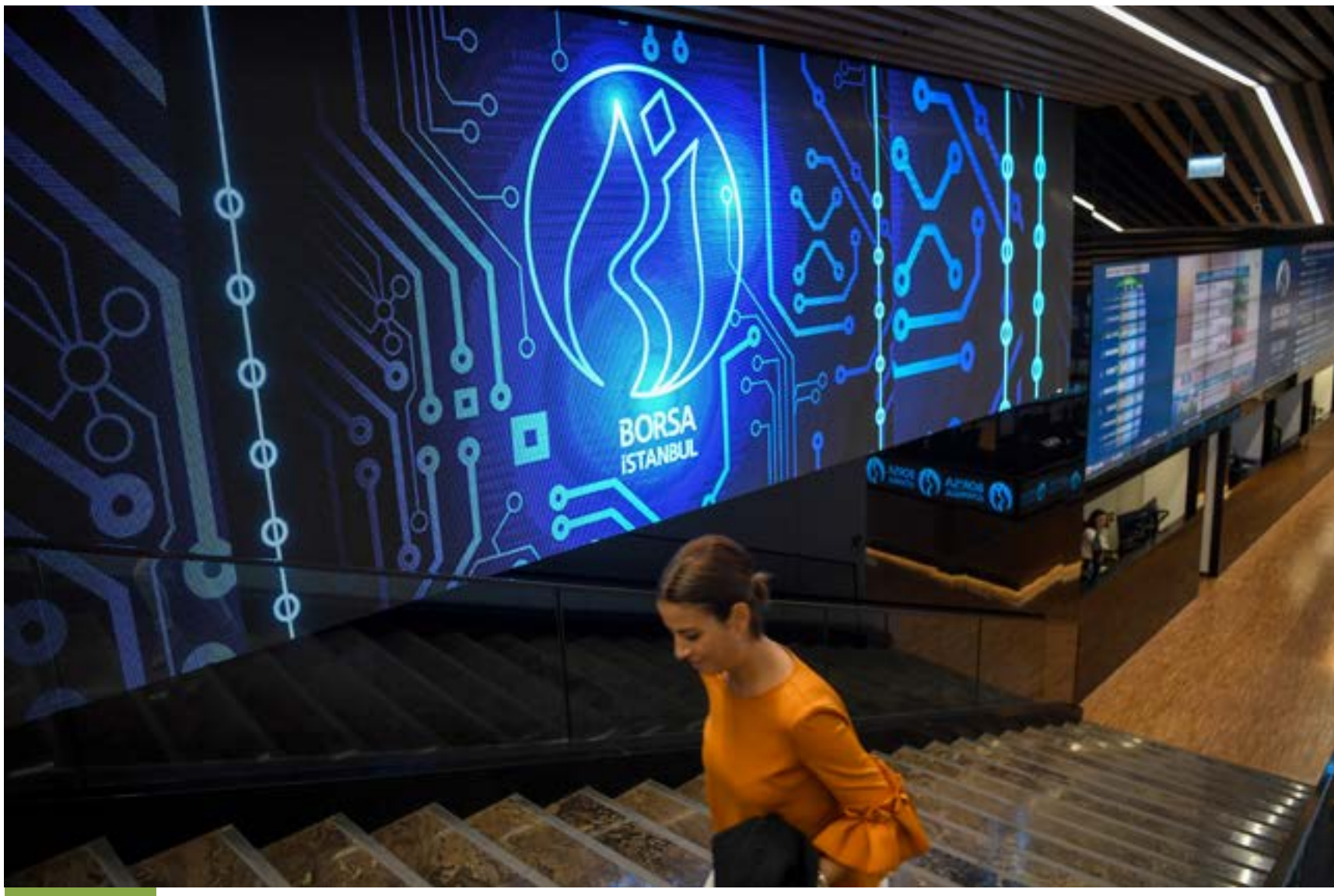
Dünyada faizler yükselirken Türkiye'nin döviz açıkları ile başa çıkması çok zor. Siyasette kan değişimi belki kaybedilen yatırımcıyı geri getirebilirdi. O fırsat kaçtı.

HALK KENDİ KRİZİNE İMZA ATTI

Ekonomi bu halde iken bunların müsebbibi bir isme yüzde 52 destek veren halk da Pirus zaferini kutlayabilir. Türkiye, Erdoğan'ın elinde küçülecek, halk daha da fakirleşecek. Halkın tercihine hürmet etmekle beraber mevcut şartlarda bunun yanlış bir tercih olduğunun altını çizdim.

Velhasıl 24 Haziran 2018 Pazar günü sandıktan çıkan netice kimse namına zafer değildir. Top yekün Türkiye adına hüsrandır.

Yaşayarak müşahede edeceğiz...

DÜNYADA FAİZLER YÜKSELİRKEN TÜRKİYE'NİN DÖVİZ AÇIKLARI İLE BAŞA ÇIKMASI ÇOK ZOR. SİYASETTE KAN DEĞİŞİMİ BELKİ KAYBEDİLEN YATIRIMCIYI GERİ GETİREBİLİRDİ. O FIRSAT KAÇTI.

[ni-sececek/](#)) yer verdiğim birinci ihtimalin tahakkuk ettiğini gösteriyor.

PIYASALAR İÇİN EN İSTENMEYEN İHTİMAL

Piyasalar için hiç istenmeyen oldu. Erdoğan yarından tezi yok Merkez Bankası'ndan (TCMB) kamu ban-

ekonomi siyaseti takip edeceğinden emin oluncaya dek mevcut seviyelerin etrafında dolanacak.

Erdoğan'ın yasama tarafında 'topal ördek' durumunda olması kısa vadede yatırımcıları rahatlatacak bir tablo. İlk günlerde piyasalardaki iyimserlikte bu hususun da

NURULLAH ALBAYRAK

NurullahAlbayrak@Tr724.com

@avn_albayrak

OHAL'IN KALKMASI KHK'LILARA NELER GETİRECEK?

SEÇİMLER nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, hem iktidar hem de muhalefet partileri seçimi kazanıp hükümeti kurduklarında OHAL'i sonlandırma vaadinde bulundu. Siyasi partilerin vaadine göre kısa süre içerisinde OHAL'in kaldırılacağı artık kesin denilebilir. OHAL kaldırıldığında özellikle KHK ile ve KHK gerekçe yapılarak ihraç edilenler için yeni bir dönem başlayacaktır.

Olağanüstü Hal Kanunu'nun yalnızca OHAL ilanını takip eden ve OHAL süresince geçerli olan kurallar koyduğu, koyması gerektiği düşünüldüğünde, OHAL sona erdiğinde tedbir niteliğindeki kararlar kaldırılmış olacaktır. Anayasa hukukçusu Ergun Özbudun'a göre, "KHK ile getirilen kuralların olağanüstü hal sonrasında uygulanmaları veya başka bir zamanda ve yerde olağanüstü hal ilanı durumunda geçerliliklerini korumaları olanaksızdır." Bu açık değerlendirme gereğince OHAL'in sona ermesiyle birlikte ihraç edilmiş kamu görevlileri eski görevlerine iade edilmelidir.

ERGUN ÖZBUDUN'A GÖRE, "KHK İLE GETİRİLEN KURALLARIN OLAĞANÜSTÜ HAL SONRASINDA UYGULANMALARI VEYA BAŞKA BİR ZAMANDA VE YERDE OLAĞANÜSTÜ HAL İLANI DURUMUNDA GEÇERLİLİKLERİNİ KORUMALARI OLANAKSIZDIR." BU AÇIK DEĞERLENDİRME GEREĞİNCE OHAL'İN SONA ERMESİYLE BİRLİKTE İHRAÇ EDİLMİŞ KAMU GÖREVLİLERİ ESKİ GÖREVLERİNE İADE EDİLMELİDİR.

Danıştay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu tarafından 07.12.1989 tarihinde benzer mahiyetli bir

olay üzerine verilen karar gereğince, OHAL süresinde KHK ile işlerine son verilen memurların, diğer kamu görevlilerinin ve kamu hizmetlerinde görevli işçilerin, ilk kez kamu görevine girdikleri tarihte bu görev için yasa ve yönetmeliklerde öngörülen nitelikleri kaybetmemiş olmaları koşuluyla, işlerine son verildiği bölgede olağanüstü hal kalktıktan sonra, kurumlarınca eski görevlerine iade edilmeleri gerekecektir.

Danıştay kararına gerekçe yapılan olayda, 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunu'na 2301 ve 2766 sayılı Kanunlar ile sıkıyönetim komutanına sakıncalı bulunduğu kişilerin görevlerine son verme yetkisi eklenmiş ve görevine bu şekilde son verilenlerin bir daha kamu hizmetinde çalıştırılmayacakları hükme bağlanmıştır. Yapılan bu düzenlemeyle binlerce kişi bir daha kamu hizmetine dönmek üzere görevinden uzaklaştırılmıştır. Mahkeme yolu ise kapatılmıştır. Danıştay 07.12.1989 tarihli içtihadı birleştirme kararı ile Sıkıyönetim Kanunu'nda verilen yetkinin sıkıyönetim süresini aşacak biçimde

etki doğuramayacağını belirterek kanunda çerçevesi çizilen yetkinin "tedbir" niteliğini ortaya koymuştur.

Sıkıyönetim Kanununa yapılan ek hükme göre, sıkıyönetim komutanlarının, bölgelerinde genel güvenlik, asayiş veya kamu düzeni açısından çalışmaları sakıncalı görülen veya hizmetleri yararlı olmayan kamu personelinin statülerine göre atanması veya işine son verilmesi hakkındaki istemleri ilgili kurumlarca derhal yerine getirilecektir.

Sıkıyönetimin ilanını gerektiren nedenlerle hiç bir ilgisi bulunmayan ve memur hukukuna ilişkin kurallar içinde çözümlenmesi mümkün olan bir konuda, "hizmetleri yararlı olmayan kamu personelinin görev yerinin değiştirilmesi veya görevine son verilmesi" gerekmektedir. Sıkıyönetim komutanlarına yetki verilmiş olmasının hukuken doğru olmadığı açıkça vurgulanmıştır. Söz konusu ek hükümde, sıkıyönetim komutanlarına amacı aşan, asli görevleri ile ilgisi bulunmayan bir yetki tanımak suretiyle, bir yandan hukuki durumları yasalarla düzenlenmiş ve belli güvencelere bağlanmış bulunan kamu personelinin kişisel değerlendirmelerle, kolayca ve kısa sürede görev yerlerinin değiştirilmesi veya görevlerine son verilmesi olanağı sağlanmasının da kabul edilemeyeceği belirtilmiştir.

Bu yetkinin kullanılması için maddede hiç bir usulün öngörülmemiş olmasının da kamu personeli yönünden tümüyle güvencesiz bir ortam oluşturduğu da açıkça belirtilmiştir. Kişinin genel güvenlik, asayiş ve kamu düzeni açısından çalışmasının sakıncalı olduğunun nasıl saptanacağı; kamu görevlisinin hizmetinde yararlı olmadığını sıkıyönetim komutanının bilmesi ve değerlendirmesi mümkün olmadığına göre bu öneriyi kimin

yapacağı; kişi hakkında toplanan bilgilerin veya yapılan önerinin, gerçekliği ve doğruluğunun nasıl denetleneceği gibi konularda yasada herhangi bir açıklık bulunmadığı gibi, çok ağır bir ceza niteliği taşıyan bu işlemin uygulanmasından önce ilgiliye savunma hakkının tanınmamış olması da düzenlemenin hukuka aykırı olmasının gerekçesi olarak belirtilmiştir.

Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu tarafından yapılan değerlendirme sonucunda; 'Hukuk yollarına başvurma olanağı bulunmayan bir işlemle bu işlem için öngörülen yaptırım arasında adil bir denge kurulmasının hak, adalet ve hukuk devleti ilkelerinin bir gereği olması; öte yandan dayanağını Anayasa'dan alan ve bu maddede belirtilen durumlara bağlı olarak yürürlüğe konulan sıkıyönetimin geçici bir nitelik taşıması, dolayısıyla sıkıyönetim komutanlığınca alınan önlemlerin de sıkıyönetim süresi ile sınırlı bulunması; Anayasa'nın 15. ve 122. maddelerinde sıkıyönetim halinde temel hak ve özgürlüklerin durumun gerektirdiği ölçüde kısıtlanabileceğinin veya durdurulabileceğinin, 13. maddesinde de bu sınırlamaların

Anayasa'nın özüne ve ruhuna uygun olması gerektiğinin, demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamayacaklarının ve öngörüldükleri amaç dışında kullanılmayacağını açıklanmış olması nedenleri ile 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 2. maddesinin 2766 sayılı Yasa ile değişik son fıkrasında yer alan " ... bir daha kamu hizmetlerinde çalıştırılmazlar." ibaresini sıkıyönetim süresiyle sınırlı bir hüküm olarak değerlendirmek ve bunun sadece sıkıyönetim süresince hukuki sonuç doğurabileceğini kabul etmek gerekmektedir.' Denilerek OHAL süresinde alınan kararların tedbir niteliğinde oldu ve OHAL süresince hüküm doğuracağını, OHAL bittiğinde ise hüküm doğurmayacağı açık ve tereddütsüz olarak belirtmiştir.

Danıştay'ın kararı da dikkate alınarak ihraç edilmiş olan kişilerin yapması gereken; OHAL'İN sona ermesinin ertesi günü, ihraç edilen kuruma yapılacak başvuru ile Danıştay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun 1988/6 Esas 1989/4 K ve 07.12.1989 tarihli kararı da gerekçe yapılarak, eski görevlerine iade edilmelerinin istenmesi olmalıdır.

OHAL SÜRESİNDE KHK İLE İŞLERİNE SON VERİLEN MEMURLARIN VE İŞÇİLERİN, İŞLERİNE SON VERİLDİĞİ BÖLGEDE OLAĞANÜSTÜ HAL KALKTIKTAN SONRA, KURUMLARINCA ESKİ GÖREVLERİNE İADE EDİLMELERİ GEREKECEKTİR.

HAKAN ZAFER HakanZafer@Tr724.com @hknzfr

Veresiye Defteri

SEÇİMDEN bir gün sonra yayınlanacak yazıyı önceden yazmanın tüm risklerini üzerimde taşıyorum galiba.

Ümit yorgunu okuyucuya sunulabilecek iki seçenek var. Birincisi, bekledikleri olmamışsa “önemli olan...” diye, ikincisi, sonuç beklenene uygunsa “hep demiştim...” diye başlar. Ben ikisinden de uzağım. Allah’tan ümit kesmemenin, çoğu kez ümidi iman yerine koymak gibi bir aldatıcı sezgi ile karışacağına inandım hep. Ben, imanın ümidi doğurduğunu düşünüyorum. Bu, aldatması, aldatılması en zor alandır. Ümit edebiliyor diye üzerinde tasarrufta bulunacak eşya gibi görme kötülüğünden kişiyi uzak tutar.

Kandırmanın da türlü çeşidi var. Yerinde insan, Allah ile de aldatıyor, aldanıyor ki O (cc), kulun aldatması esnasında kendisine yer vermesine karşı diğerlerini uyarıyor (Fatır 5).

“Kaynağı olmayan ümit mi olur?” demeye çalışıyorum aslında. İnanmak, inanmanın olduğu yerde bilmek, bilmenin olduğu yerde hatırlamak, hatırlamanın olduğu yerde sonunu düşünerek davranmak, sonuca dair güven duymak, güvendiği yerde kalbi rahat davranmak gibi. Yani, ümidin yetiştiği iman toprağında, bilgi, zikir, tedbir, tevekkül ve saadet olur. O topraktan bitecekse ümidin bir yerlerinde bu minareller bulunur. Yoksa toprağından kopmuş dalda meyve mi olur?

UZAĞINIZDA BIRAKMAMAK İÇİN GERİDE ALACAKLI KALIRSINIZ. KİMİNDE, LAFI AÇILINCA HATIRLANAN ESKİ SÖZ VERMELER, KİMİNDE KALBİNİZE, ZİHNİNİZE ONLARI TUTTURDUĞUNUZ RAPTİYE GİBİ HATIRALARLA DEFTERİNİ AÇIK TUTARAK ÜMİTLENİR İNSAN.

Mahallede ağırlığa sahipken bakalların bir âdeti vardı. Veresiye defterinden borcun hepsini silmemek. Defterinde kaydınız var, ödeme yapıyorsunuz ama kapanmıyor. En küçük olanının üstüne çizgi bir türlü çekilmiyor. Kötü bir niyet yok aslında. Bakkal efendi, ayağınızı kesmeyesiniz ümidiyle defteri kapatmıyor. Tıpkı Hz. Yusuf’un (as) kardeşi Bünyamin’i borçlu çıkarıp alıkoymasına gibi.

Hz. Yusuf (as) da ümidin piridir.

Kuyulardan kuyulara düş, gel en sonunda o kuyulara itenlerin kendisinden arpa, buğday dilendiği noktada kardeşi Bünyamin’in defterine veresiye yaz.

Müslüman bireyin zihnine ümidin sembolüdür Bünyamin’in heybesine konulan o tas.

Kimsenin kimseyi yanında Bünyamin diye tutmaya hevesli olmadığı bir çağda gözü ayrılık acısıyla ağlamaktan ufağı tefeği görmez

olmuş bir Yakub’u ve o Yakub’a sarılacağı bir günü ümit eden kimsenin, alacaklı kalmayı tercih pahasına veresiye defterini kapatmaması gerçek bir ümittir.

Uzağınızda bırakmamak için geride alacaklı kalırsınız. Kiminde, lafi açılınca hatırlanan eski söz vermeler, kiminde kalbinize, zihninize onları tutturduğunuz raptiye gibi hatıralarla defterini açık tutarak ümitlenir insan.

Kaç seçim gördüm saymadım. Hepsi geldi geçti unuttum ama kötülüğü, kötüyü unutmuyor insan.

Unutmamalı.

İyilerin hakkını saymak adına ortaya konacak bu karşı hafıza olma durumu mülayemetle bertaraf edilmemesi gereken bir hakkaniyettir. Sonuç ne olur bilmiyorum ama iyilik ve iyiler hatırına hayırlar feth, şerler def olur inşallah...

 AHMET KURUCAN

 AhmetKurucan@Tr724.com

 @AKurucan

FOTOĞRAFLAR: AFP

İSLAM'DA BARIŞ Mİ ESASTIR?

FRANSA'DAKİ 300 imzalı Kur'an'da gayri müslimlere yönelik şiddet içeren ayetler kaldırıl-sın bildirisinden hareketle cihad ayetlerini merkeze koyarak bir de-ğerlendirme yapıyorduk. Geçen haftaki yazımızda "İslam'da ulus-lararası ilişkide savaş esastır" gö-rüşünü savunanların söz konusu ayetleri nasıl tasnif ettiğini ve na-sıl yorumladığını yazmıştık. Şimdi sıra 'İslam'da uluslararası ilişkiler-de esas olan barıştır' diyenlerin bu ayetlere nasıl baktığını görelim.

Öncelikle barış veya savaş salt dini bir mesele olmadığı gibi ne savaş ne de barış sırf dini nedenlerle ha-yata taşınmaz. Aksi bir yaklaşım insanın fitratına, hayatın tabii akı-şına aykırıdır. Yalnız bu demek de-ğildir ki savaşın ya da barışın dini sebepleri yoktur! Hayır, olabilir ve vardır. Tarih de bunun şahididir. İlla Kur'an'dan delil arayanlara da Mümtehine süresi 8.ayetinde "Di-ninizden ötürü sizinle savaşma-yan, sizi yerinizden, yurdunuzdan etmeyen kafirlere gelince..." cüm-lesinin mefhum-u muhalifini su-nabilirim. Kur'an'ın bu ayetinden yaptığımız çıkarımla da tarihen

**BARIŞ VEYA SAVAŞ
SALT DİNİ BİR MESELE
OLMADIĞI GİBİ NE
SAVAŞ NE DE BARIŞ
SIRF DİNİ NEDENLERLE
HAYATA TAŞINMAZ.
AKSİ BİR YAKLAŞIM
İNSANIN FITRATINA,
HAYATIN TABİİ
AKIŞINA AYKIRIDIR.
YALNIZ BU DEMEK
DEĞİLDİR Kİ SAVAŞIN
YA DA BARIŞIN DİNİ
SEBEPLERİ YOKTUR!
HAYIR, OLABİLİR VE
VARDIR. TARİH DE
BUNUN ŞAHİDİDİR.**

sabit hadiselerle de biliyoruz ki nüzul sürecinde sırf din farklılığından dolayı Müslümanlarla sava-şanlar vardı, şimdi veya gelecekte de olabilir. Ama bütüncül bir bakış bize din farklılığının savaşlarda her zaman hâkim unsur ve ana neden olmadığını söylemekte. Siyasi, ik-tisadi, askeri vb. sebepler nispetler

perspektifinden bakılıp oranlama-ya tabii tutulduğunda savaş sebe-bi olarak din farklılığından daha büyük ölçüde rol oynamıştır. Kaldı ki uluslararası ilişkiden söz ediyor ve adı üzerinde savaştan bahse-diyoruz. Uluslararası ilişki de ve onun son seçenek veya istenme-yen bir formu savaş da siyasetin alanı içine girer. Onun için bir kez daha tekrar edeyim, savaşın ne-denleri arasında din farklılığı ola-bilir ama savaşın siyasi bir mesele olduğunun baştan kabullenilmesi lazım. Nitekim Efendimizin ger-çekleştirdiği savaşlarda onun pey-gamberlik değil devlet başkanlığı sıfatı öndedir. Gerek bu sebeplerle inen ayetlerin gerek savaş öncesi, savaş esnası ve savaş sonrası ver-miş olduğu kararların bağlayıcılı-ğı konusunda dünkü ve bugünkü ulemanın yapmış ve yapmakta ol-duğu yorumlar bunu açıkça orta-ya koymaktadır.

"Barış esastır" diyenler cihad ayet-lerinin her birisi için nüzul sebepleri, nüzul zamanlaması/sıralama-sı ve bağlam bilgisi/nüzul ortamı/arka plan şartları içinde açıklama getiriyor ve diğerleri gibi sadece

DİN HIÇ BİR BASKI ALTINDA KALKMAKSIZIN İNSANIN ÖZGÜR İRADESİYLE TERCİH YAPMASI GEREKLİ OLAN KONUDUR. BURADA İRADENİN ELDEN ALINMASI, ZORLAMADA BULUNULMASI SAMİMİYETİ DEĞİL NİFAKI NETİCE VERİR VE KUR'AN'IN BU MEVZUDAKİ ONLARCA AYETİ İLE ZATEN YASAKLANMIŞTIR.

nüzul zamanlamasından hareketle “Fitne ortadan kalkıp din Allah için oluncaya kadar onlarla savaş.” (2/193) ayetiyle önceki ayetlerin hepsi mensuhtur demiyorlar. Bu bakış açısı farklılığı zaten siyah-beyaz nispetinden birbirine zıt olan iki sonucun ana nedenini oluşturuyor.

Bunu ispat sadedinde “savaş esastır” diyenlerin beş safha içinde kullandıkları ayetlerde barış esastır diyenler nasıl yorumladığına bakmamız lazım.

1.safhada Mekke'nin erken dönemlerinde kafirlerin azılı ve amansız düşmanlıklarından dolayı İslam'a ve Müslümanlara karşı almış oldukları cephe, buna karşılık Müslümanların fiziki karşılık verecek, mücadeleye girecek güçleri olmadığı için “dinde zorlamada bulunmama” (2/256) “müşriklerden yüz çevirme” (15/94) gibi ayetler yer alıyordu. Savaşı esas alanların “bunlar mensuhtur” demelerine karşılık barışı esas alanlar bu ayetlerin “bütün zaman ve mekanlarda geçerliliğini koruduğunu” ifade etmekte. Barış di-

yenlerin bakış açısı düşmanlarla mücadele edecek fiziki gücün olmaması değil din ve inanç özgürlüğü perspektifidir; Zira din hiç bir baskı altında kalkmaksızın insanın özgür iradesiyle tercih yapması gerekli olan konudur. Burada iradenin elden alınması, zorlamada bulunulması samimiyeti değil nifaki netice verir ve Kur'an'ın bu mevzudaki onlarca ayeti ile zaten yasaklanmıştır. Hz. Peygamberin (sas) hayatından da buna dair yığınla örnek göstermek mümkündür.

2.safha İslam'ı anlatmada takip edilecek sabır, güzel söz, hikmetini açıklama gibi (16/125; 29/46) sonuc almaya yönelik akli ve ahlaki esaslara vurgu yaptığı için her iki grup getirdikleri yorumlarda ittifak etmektedirler.

3.safha Medine'ye hicretten hemen sonra başlıyordu ve “Haksız yere saldırıya uğrayan müminlere, zulme uğramış olmaları sebebiyle savaşma izni verilmiştir.” (22/39) ayeti ile Mekke'li müşriklerle savaşa izin veriliyordu. Bu doğru. Herkesin bildiği gibi İlahi irade bu

ayetle savaşa izin veriyor ve gerekçe olarak da zulme uğramayı ön plana çıkartıyordu.

Şimdi burada sorulması gerekli olan soru şu; zulme uğrama ne demektir? Zulmün açılımı nedir? Bu sorunun cevabını tarihi perspektiften bakarak 13 yıllık Mekke ve Bedir savaşına kadar olan 2 yıllık Medine dönemi hadiselerinde bulabiliriz. Kaldı ki 39. ayetin devamı da aynı soruya cevap veriyor. Mesela diyor ki Allah 40. ayette: “Onlar tamamen haksız yere, sırf “Rabbimiz Allah'tır!” dediklerinden ötürü yerlerinden yurtlarından kovulmuşlardı.” (22/40) Burada zulmün tarifi, açılımı, mahiyeti ve kapsamı adına gördüğümüz iki şey var; bir, inanç özgürlüğünü engelleme. “Sırf ‘Rabbimiz Allah'tır’ dedikleri için” kaydı bunun göstergesidir. İki, yine bu nedenden dolayı “yerlerinden-yurtlarından kovulma.” Bir başka anlatımla inandıkları dine, o dinin esaslarına göre kendi vatanlarında özgürce yaşayamama.

“Savaş esastır” diyenlere göre 4 ve 5. safhada yer alan haram ay-

larla mukayyed savaş ve nihayet müşriklerle/kafirlerle topyekûn savaşı emreden “Fitne ortadan kalkıp din Allah için oluncaya kadar onlarla savaş.” (2/193) ayeti ile bu ayet nesh edilmiştir. “İyi ama muhteva açısından nesh olmasına gerek yok, Hac süresi 39.ayeti aynı şeyi içine alıyor.” denilebilir ki bu benim kabul edebileceğim akımı ikna, kalbimi tatmin eden bir cevaptır. Ama aynı safhada barışı emreden ayetler de var. Mesela “Şayet onlar barışa yanaşırlarsa sen de barıştan yana ol ve Allah’a tevekkül et.” (6/61). O zaman barışı istemeleri durumunda onu tercih etmeyi emreden bu ayetin emri/hükmü hayata nasıl taşınacak, nasıl fonksiyonel kılınacak? Zira nihai durak denilen mutlak ve topyekûn bir savaş teorisinden bahsediyoruz. Savaş esastır diyenlerin bu köklü soruya vereceği cevap ya mensuhtur olacak ya da tahsis, takyid, tercih vb. usul kaideleleri ile istisnalar getirmek olacaktır, başka türlü olmaz. Zaten böyle de diyorlar. Halbuki ayetin nüzul sebebi, zamanlaması ve bağlamı hepsi birlikte mütalaa edilse ve tarihin ilerleyen zamanlarında benzeri şartların geçerli olduğu yerlerde bu ayet mucibince amel edilir; din özgürlüğü adına gerektiğinde zalimlerle savaşa çıkılır, savaşın herhangi bir kertesinde bu özgürlükleri vermek kaydıyla barışa yanaştıklarında barış yapılır denilse, ayetler bütün zaman ve mekanlarda işlevsel kılınmaz ve daha doğru bir yaklaşım olmaz mı? Barış esastır diyenlerin görüşü de zaten budur.

4. safha haram aylarla kayıtlı umumi savaş ilanıydı ve seyf/kılıç (9/5) ayeti ile bu yaklaşım temellendiriliyordu. Hatırlarsanız savaşı esas alanların görüşlerine göre Mekke ve Medine’de Peygamberliğin ilk gününden beri gelen yüzlerce barış, hoşgörü, birlikte yaşama vb. temalı ayetler ile zulümle kayıtlı olan savaşa izin verilen ayetler

seyf ayeti ile nesh edilmiştir. Şöyle diyor ayet: “Haram aylar çıkınca müşrikleri nerede bulursanız öldürün, onları yakalayıp esir edin, onların geçebileceği bütün geçit başlarını tütün. Eğer tövbe eder, namaz kılar, zekât verirlerse onları serbest bırakın. Çünkü Allah gafurdur, rahîmdir; affı ve merhameti boldur.” (9/5) Nüzul sebebinden, siyak-sibakından, nüzül sıralamasından ve tabii ki bağlamından kopuk metin merkezli bir okuma bu ayete şunları söyletebilir; “Allah burada açıkça saldırı emri veriyor. Allah’ın bu ayetteki muradı savaşı başlatan tarafın Müslümanlar olması ve bu uğurda girilecek mücadelede müşrikleri amansız ve acımasız bir şekilde öldürmeleridir.” Zaten söylenen de budur.

**DİN ÖZGÜRLÜĞÜ
ADINA GEREKTİĞİNDE
ZALİMLERLE SAVAŞA
ÇIKILIR, SAVAŞIN
HERHANGİ BİR
KERTESİNDE BU
ÖZGÜRLÜKLERİ
VERMEK
KAYDIYLA BARIŞA
YANAŞTIKLARINDA
BARIŞ YAPILIR
DENİLSE, AYETLER
BÜTÜN ZAMAN
VE MEKANLARDA
İŞLEVSEL KILINMAZ
VE DAHA DOĞRU BİR
YAKLAŞIM OLMAZ
MI? BARIŞ ESASTIR
DİYENLERİN GÖRÜŞÜ
DE ZATEN BUDUR.**

Pekala barışı merkeze alanlar bu konuda neler düşünüyor? Öncelikle İlahi muradı anlayabilmek için siyak-sibakından kopuk bi-

çimde sadece bu ayeti değil ayet kümesini esas almak lazım. Zira Tevbe süresinin başından 17. ayetin sonuna kadar olan kesim kendi içinde anlam bütünlüğü olan ve birbiriyle bağlantılı bir ayet kümesidir. Bunu görmek ve anlamak için 17 ayeti arkası arkasına mealiyle okumak yeterli; Arapça bilmeye veya tefsir alimi olmaya gerek yok. Hangi dilden okunursa okunsun, okuduğunu anlayacak akıl sağlığı ve zihni kapasiteye sahip olmak bunu görmeye ve anlamaya yeterli. Bu bir.

İkincisi: bu ayetler bir devlet başkanı olarak Hz. Peygamber’le yapmış oldukları siyasi anlaşmalarını bozan müşriklere karşı verilen anlaşmanın bittiğini bildiren bir ültimat, bir başka anlatımla savaş ilanıdır. Ahlaki bir davranış olarak ahde sadık kalma, bir sorumluluk örneği olarak da anlaşmaları sonuna kadar devam ettirme Müslümanın şiarıdır. Ama burada anlaşma şartlarına muhalefet ederek onu sonlandırmış olanlar müşriklerdir. Buna rağmen onlara haber vermeden ani saldırıda bulunmayı Kur’an en azından ahlaki bir davranış olarak kabul etmez. Kaldı ki bu türlü bir davranış İslam öncesi Arap örf ve adetinde de vardır. Rivayetlere göre böylesi durumlarda savaş ilanı öncesi 4 aylık süre tanınması, bunu karşı tarafa bildirme isini de kabile reisinin kendisi veya yakınlarından birisinin yapması Arap örf ve adettir. Nitekim ayetlerin nazil oluşu Hz. Ebu Bekir’in hac emirliği yaptığı sırada olduğu için Efendimiz Hz. Ali’yi Mekke’ye göndererek ilanı ona yaptırtmıştır.

Ayetlerin yer aldığı sûrenin diğer adı “Berae”dir ve manası ültimat demektir. Sûrenin besmele ile başlamayan tek sûre olmasının sebebi olarak da bu gösterilir. Hasılı “Bu topraklarda dört ay daha serbestçe gezin dolaşın” bir taraf-tan anlaşmanın bitmesi ve savaş

ilanı diğer taraftan da savaş öncesi kendilerine verilen süreyi gösterir.

Üçüncüsü: bu kümedeki devam eden ayetlerden açıkça anlaşılacağı üzere anlaşmalarına sadık kalan müşrikler savaş ilanı kapsamı dışındadır. “Ancak kendileriyle anlaşma yaptıktan sonra anlaşma şartlarını tamamen yerine getiren ve size karşı menfi hiçbir hareketleri olmadığı gibi, aleyhinizde de hiç kimseye destek vermeyen müşrikler, bu hükmün dışındadırlar. Onlarla olan anlaşmalarınıza süreleri doluncaya kadar bağlı kalmakta devam edin. Şüphesiz ki Allah, bütün davranışlarında Kendisine karşı gelmekten sakınan ve O’nun koyduğu sınırlara titizlikle riayet edenleri (müttakiler) sever.” (9/4)

Dördüncüsü: “...müşrikleri nerede bulursanız öldürün, onları yakalayıp esir edin, onların geçebileceği bütün geçit başlarını tütün.” beyanı ise barışa yanaşmayan, barış anlaşmasını defalarca bozan ve düşman olarak Müslümanları öldürmek için savaş meydanında elinde silah dolaşan insanlara yöneliktir. Yani diplomatik münasebetlerin sonuna kadar kullanılıp barışın sağlanamadığı ve nihayet Kur’anî kavramlarla harb’in (savaşın), katl’in (öldürmenin) ve kıtal’in (karşılıklı öldürmenin) olduğu bir zemin için geçerlidir bu emir. Böylesi bir pozisyonda başka türlü nasıl davranılır ki? Ayetin net ifadesiyle “anlaşmaları bozan, Müslümanlara hücum eden ve savaş ilk başlatanlar da onlar olmuştur.” (9/12-13) Dolayısıyla müşrikleri öldürme mutlak bir beyan değil, şartlarla mukayyed olarak Mekke’li Arap müşriklerine yönelik bir ayettir ve siyer, megazi ve tefsir kitaplarında bu kabilelerin isimleri teker teker sayılmaktadır.

Beşincisi: müşriklerin öldürülmesi ile alakalı Kur’an’da geçen diğer ayetler de aynı metodoloji ile ele

alınmalı yorumlanmalıdır. Bu yapıldığı takdirde görülecektir ki müşriklere, kafirlere, münafıklara karşı savaşın tek alternatif olduğu bir muamele tarzından bahsedilmekte, her ayet nüzul sebebi ile sınırlı spesifik hadiselerle yönelik çözümler önermektedir. Dolayısıyla ortada reel-politik bir durum vardır. Bu reel-politik ihmal edilerek yapılacak her yorum bizi maksadı ilahinin dışına çıkartır. Baştan bu yana anlatmaya çalıştığımız da zaten bu.

Örnek olarak vereceğimiz son ayet kafir ve müşriklere mutlak savaş hali görüşünün temeli olarak sunulan 5.safhadaki ayettir ve bu ayetle önceki 4 safhadaki ayetlerin tamamı nesh edilmiştir. Önce ayeti hatırlayalım; “Fitne ortadan kalkıp din Allah için oluncaya kadar onlarla savaş.” (2/193) Barışı esas alanlar burada da tıpkı seyf ayetinin izahında olduğu gibi sadece bu ayeti değil ayet kümesinin ele alınmasının şart olduğu görüşündedirler ki doğrudur bu. Zira İlahi maksadı -Allahü A’lem-sıralı olarak nazil olmuş ve aynı konudan bahseden bu kümeyi

okuyarak ancak anlayabilir ve anlamlandırabilirsiniz. Yoksa kümenin içinden bir ayeti, ayetin içinde de yarım cümleyi veya birkaç kelimeyi ya da farklı manalara gelen ve tarihi süreçte kavramsal olarak çok farklı anlam çerçevelerine sahip olmuş “fitne” gibi bir kelimeyi/kavramı öne çıkartarak yorum yapmaya kalkma defalarca ifade ettiğimiz gibi bizi doğru sonuca ulaştırmaz.

İslam’da uluslararası ilişkide esas olan mutlak savaştır görüşü bu ayet ile temellendirildiği için bu ayet kümesini biraz genişçe ele almak istiyorum. Aslında bu yazı ile cihad ayetlerini ele aldığım silsileyi bitirmeyi hedefliyordum. Ama gördüğünüz gibi mümkün olmadı. Sanırım iki yazı daha yazmam gerekecek.

Sözün burasında bir hatırlatma; bundan yıllar önce yayınlanan Niçin Diyalog kitabımda bu ve aynı muhtevadaki ayetlerin her birerlerini tek tek ele almış ve yorumlamıştım. İsteyenler o kitaba da müracaat edebilir.

“....MÜŞRİKLERİ NEREDE BULURSANIZ ÖLDÜRÜN, ONLARI YAKALAYIP ESİR EDİN, ONLARIN GEÇEBİLECEĞİ BÜTÜN GEÇİT BAŞLARINI TÜTÜN.” BEYANI İSE BARIŞA YANAŞMAYAN, BARIŞ ANLAŞMASINI DEFALARCA BOZAN VE DÜŞMAN OLARAK MÜSLÜMANLARI ÖLDÜRMEK İÇİN SAVAŞ MEYDANINDA ELİNDE SİLAH DOLAŞAN İNSANLARA YÖNELİKTİR.

HIRVATLARIN TESADÜFİ OLMAYAN BAŞARISININ SIRRI

 HASAN CÜCÜK HasanCucuk@Tr724.com [@HasanCucuk](https://twitter.com/HasanCucuk)

FOTOĞRAFLAR: AFP

DÜNYA Kupası'nda en dikkat çeken ülkelerden biri de Hırvatistan oldu. Nijerya'yı 2-0 yenen Hırvatlar, kupanın favorilerinden Arjantin karşısında bir futbol resitali sundu. Messi, Agüero, Dybala, Higuain gibi yıldızlar susarken Rakitic ve Modric oynadıkları oyunla yıldızlaştılar. İlk iki maç sonunda topladıkları 6 puanla gruptan çıkmayı başaran Hırvatlar'ın başarısı bir tesadüf değil. Tersine futbolu bilinçli ellere teslim etmenin bir sonucu.

Yugoslavya'nın dağılmasıyla 5 Haziran 1991'de bağımsızlığını ilan eden Hırvatlar, futbolda adını ilk kez Euro 96'ya katılarak duyurdu. Türkiye ile aynı grupta yer alan Hırvatistan, Portekiz'in ardından ikinci oldu. Çeyrek finalde kupayı kazanan Almanya'ya elenerek, ilk büyük turnuvadan başarılı sayılacak bir derece ile döndüler. Hırvatlar asıl başarıya 1998 Dünya Kupası'nda imza attı. Kadrosunda Davor Suker, Robert Jarni, Zvonimir Boban, Robert Prosinecki yıldızlarla ilk kez katıldıkları Dünya Kupası'nda üçüncü olarak dikkatleri üzerine çektiler.

**HIRVATİSTAN
DÜNYA KUPASI'NDA
ARJANTİN KARŞISINDA
BİR FUTBOL RESİTALİ
SUNDU. MESSİ,
AGÜERO, DYBALA,
HIGUAIN GİBİ
YILDIZLAR SUSARKEN
RAKİTİC VE MODRİC
OYNADIKLARI OYUNLA
YILDIZLAŞTILAR.
GRUPTAN ÇIKMAYI
BAŞARAN
HIRVATLAR'IN
BAŞARISI BİR TESADÜF
DEĞİL. TERSİNE
FUTBOLU BİLİNÇLİ
ELLERE TESLİM
ETMENİN BİR SONUCU.**

Hırvatlar, dağılan Yugoslavya'nın futbol mirasını devralan ülke olarak öne çıkıyordu. Avrupa şampiyonasında ilk kez Euro 96 ile boy gösterdikten sonra Euro 2000 biletini alamayan Hırvatlar daha sonra sürekli şampiyonada yer al-

dılar. Yine Dünya Kupası'na ilk kez 1998'de katıldıktan sonra 2010 hariç tüm turnuvalara adlarını yazdırdılar. Kısa tarihlerinde 5'er Dünya Kupası ve Avrupa şampiyonası finallerinde ter döktüler.

Hırvatların başarısının altında sağlam bir alt yapı kültürü bulunuyor. Gelecek vaat eden oyuncular daha kariyerlerinin başında Avrupa'nın önde gelen kulüpleri tarafından mercek altına alınıyorlar. 1990'lı yıllardan itibaren Hırvat oyuncuların profesyonelliği, gittikleri takıma uyumu ve başarıları yeni yetişen oyuncuların önünü açan etkenler arasında bulunuyor. Bugün Real Madrid, Barcelona, Juventus, Liverpool, Atletico Madrid, İnter, Milan ve Monaco gibi Avrupa futboluna damga vuran kulüplerde Hırvat oyuncular ter döküyor. Kulüplerinde kazandıkları uluslararası tecrübeyi milli takıma taşıyınca başarının gelmesi doğal oluyor.

FUTBOL USTA ELLERE TESLİM EDİLİYOR

Hırvatlar futbol yönetimini de usta ellere teslim ediyorlar. Bu konuda

Almanya, Fransa ve Hollanda'nın izinden gidiyorlar. Örneğin milli takım hep yerli isimlere teslim edildi. Ülkenin futbol kültürünü bilen dahası milli formayı giyip ter dökmüş isimler teknik patron olarak ülkelerine hizmet etmeye devam ediyorlar. Miroslav Blazevic gibi bir futbol dahisinin 1994-2000 arasında oluşturduğu ekolü ardından gelen teknik adamlar devam ettirdi. Bizim Beşiktaş'ta beğenmeyip gönderdiğimiz Slaven Bilic, 1990'lı yıllarda ter döktüğü milli takımı 2006-12 arasında çalıştırmış ve 2 Avrupa şampiyonası görmüştü.

Milli takımı yerli hocalara teslim eden Hırvatlar, futbol federasyonu başkanlığına futbolun içinden gelen isimleri seçiyor. 1998-2012 arasında ülkenin kısa tarihinde tam 14 yıl federasyon başkanlığını Vlatko Markovic yaptı. Eski bir futbolcu olan Markovic, uzun yıllar Dinamo Zagreb formasını giydi. Yugoslavya milli formasını 16 maçta giyen Mirkovic, aralarında Hırvatistan milli takımında olduğu Dinamo Zagreb, Hajduk Split, Rapid Wien, Standard Liege, Nice gibi takımlarda teknik adamlık yaptı. Oyunculuk ve teknik adamlık tecrübesini futbol federasyonu başkanlığına taşıyan Mirkovic,

Hırvat futbol kültürünün oluşmasında önemli rol oynadı. Mirkovic sonrasında ise koltuğun yeni sahibi efsane futbolcu Davor Suker oldu. 5 Temmuz 2012'den bu yana federasyon başkanlığı koltuğunda oturan Suker, uluslararası tecrübe ve vizyonuyla ülkesinin futbolunun gelişmesi için çalışıyor. Bizde olduğu gibi parası olan futboldan anlamayan işadamları ne federasyon başkanı oluyor ne de kulüpleri yönetiyor. Kısaca Hırvatlar tesadüfen başarıya ulaşmıyor. Futbolu, futboldan anlayan isimlere teslim ederek başarı merdivenlerini kuruyorlar.

BUGÜN REAL MADRİD, BARCELONA, JUVENTUS, LİVERPOOL, ATLETİCO MADRİD, İNTER, MİLAN VE MONACO GİBİ AVRUPA FUTBOLUNA DAMGA VURAN KULÜPLERDE HIRVAT OYUNCULAR TER DÖKÜYOR.

Şimdi e-gazete zamanı!

HEMEN ŞİMDİ ABONE OLUN, GERÇEKLERDEN HABERİNİZ OLSUN!

ABONELİK İÇİN TIKLAYIN

Çocuğunuzdaki işitme kaybını önemseyin!

ERKEN dönemde tespit edilemeyen işitme kaybı çocuğun konuşma ve dil gelişimini olumsuz yönde etkiliyor. Erken teşhis sayesinde ise çoğu işitme kaybının kalıcı hale dönüşmesi önlenabiliyor ve çocuğun normal işitme seviyesine kavuşması sağlanabiliyor.

Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Uzmanı Prof. Dr. Mustafa Asım Şafak, işitme kaybının önemsenmesi gerektiğinin altını çiziyor ve bu çocukların içine kapandığını söylüyor. İşitme kaybı olan çocuklar, okul döneminde başarısızlık, psikolojik olarak toplumdan uzaklaşma, içine kapanıklık ve sosyal yönden başarısızlık gösterebilir. Bunun sonucunda çocuklar eğitim ve sosyal hayatında akranlarından geri kalabilir ve psikolojik sorunları olan, uyumsuz bir bireylere dönüşebilir.

Prof. Dr. Mustafa Asım Şafak, gebelik sürecinde geçirilen bazı enfeksiyonların işitme sağlığına çok ciddi etki yaptığına dikkat çekiyor. "Uza-

mış doğum eylemi, çocukların uzun süre oksijensiz kalıp mor renkli doğumları, yenidoğan yoğun bakım ünitelerinin eksikliği sadece işitme sağlığı için değil pek çok nörolojik hastalıklar için de son derece önemlidir." uyarısında bulunuyor.

KULAK AĞRISINA DİKKAT!

Erken çocukluk çağlarında geniz eti büyümelerinin özellikle kulaklar üzerindeki etkilerinin yakından takip edilmesinin önemine vurgu yapan Şafak, "Her türlü üst solunum yolu tıkanıklıkları kulak sağlığı açısından zararlıdır. Özellikle kulak ağrısı ile birlikte seyreden hastalıklarda en kısa sürede gerekli tedavilerin planlanması çok önemlidir. Özellikle bazı ağrı kesiciler ve belirli antibiyotikler olmak üzere pek çok ilacın iç kulaklar üzerinde toksik etkileri olabileceği unutulmamalı, hekimin tedavi planına uyulmalıdır." diyor.

İŞİTME FONKSİYONU GERİ KAZANDIRILABİLİR

İşitme fonksiyonu tamamen kay-

bolmuş bir şekilde dünyaya gelen bebeklerde dahi gerek kulak içine, gerek beyin sapına uygulanan biyotik kulak cihazlarıyla işitme fonksiyonu geri kazandırılabilir. Sonradan oluşan işitme kayıplarında ve yaşlanmaya bağlı işitme kayıplarında da tedavi imkânları var.

ÇOCUĞUNUZDA İŞİTME KAYBI OLUP OLMADIĞINI NASIL AN- LARSINIZ?

1. Yumuşak bir sesin geldiği yöne ilk çağırışta bakmıyorsa
2. Çevredeki seslere karşı tepki göstermiyorsa
3. İlk çağırışa cevap vermiyorsa
4. Sesin nereden geldiğini bulamıyorsa
5. Kendi yaşlarına göre konuşması geri kalmışsa
6. Televizyonu normal sesle dinlemiyorsa ve sürekli televizyonun yakınına gidiyorsa
7. Anlamada ve kelime kullanmada sürekli bir gelişim göstermiyorsa çocuğunuzda işitme kaybı var demektir.

KÜNYE

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Selim GÜNDÜZ | SelimGunduz@Tr724.com

HABER DİREKTÖRÜ

Sefer CAN | SeferCan@Tr724.com

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Ali Mirza YAZAR | AliMirza@Tr724.com

YAZIŞLARI MÜDÜRÜ

Erman YALAZ (Web) | ErmanYalaz@Tr724.com
Kemal AY (e-gazete) | KemalAy@Tr724.com

TASARIM

Alper UYANIK | AlperUyanik@Tr724.com
Zülfikar ALİ | ZulfikarAli@Tr724.com

SOSYAL MEDYA EDİTÖRÜ

Ömer Özdemir | OmerOzdemir@Tr724.com

İMTİYAZ SAHİBİ TEMSİLCİSİ VE HUKUK DANIŞMANI

Mehmet YILDIZ | MehmetYildiz@Tr724.com

REKLAM | info@Tr724.com

E-GAZETE | Egazete@Tr724.com